

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 229/2011-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. Ď., B., vo veci namietaného porušenia jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 25/2002 a postupom Okresného súdu Bratislava II v bližšie nešpecifikovanom konaní a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. Ď. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. mája 2011 doručená sťažnosť Ing. P. Ď., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd 1“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 25/2002 a postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd 2“) v bližšie nešpecifikovanom konaní.

Sťažovateľ v sťažnosti požiadal o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom z dôvodu jeho nepriaznivých sociálnych pomerov, keďže mu bol rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave sp. zn. B1/10/54647/JJ/6 z 12. októbra 2010 priznaný štatút osoby v hmotnej núdzi a bola mu priznaná dávka a príspevky.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ „podal dňa 3. 8. 1999 na Okresnom súde Bratislava 1 návrh na ochranu osobnosti v súlade s § 88 ods. 1 písm. o/ OSP. Okresný súd Bratislava 1 dňa 17. 9. 1999 postúpil vec z dôvodu miestnej nepríslušnosti Okresnému súdu Bratislava 2 bez toho, aby preveril skutkový stav vykonaním informatívneho výsluchu, prípadne iným vhodným spôsobom.

Dňa 27. 9. 1999 Okresný súd Bratislava 2 predložil vec Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o vylúčení sudkyne.

Krajský súd v Bratislave dňa 29. 10. 1999 vrátil vec Okresnému súdu Bratislava 2.

Dňa 26. 10. 2001 Okresný súd Bratislava 2 predložil vec Krajskému súdu v Bratislave z dôvodu nesúhlasu s postúpením veci Okresným súdom Bratislava 1 po viac ako dvoch rokoch od postúpenia veci.

Dňa 17. 1. 2002 Krajský súd v Bratislave doručil Okresnému súdu Bratislava 2 rozhodnutie, ktorým vyslovil, že nesúhlas s postúpením veci je dôvodný. V odôvodnení súd uviedol, že navrhovateľ podal návrh na Okresnom súde Bratislava 1, majúci tento súd zrejme za súd príslušný vec prejednať.

Dňa 12. 2. 2002 bola vec spätne postúpená Okresnému súdu Bratislava 1, t. j. po 30 mesiacoch bola vec vrátená súdu, na ktorom bol návrh v súlade so zákonom pôvodne podaný. Veci bola pridelená nová spisová značka. Takýmto spôsobom došlo k zmene zákonného sudcu, ktorému bola vec pridelená pri podaní návrhu a ktorý by vec prejednával, pokiaľ by nedošlo k neodôvodnenému postúpeniu veci.

Rozhodnutím jediného akcionára z 27. 9. 2004 a z 11. 1. 2005 odporca V. M. V. a. s. vstúpil do likvidácie. Prvé pojednávanie vo veci bolo nariadené na 8. 12. 2004, t. j. po 34 mesiacoch od postúpenia veci a po 64 mesiacoch od podania návrhu, právni zástupcovia

oboch účastníkov neúčast' na pojednávaní ospravedlnili a pojednávanie bolo odročené na 26. 1. 2005.

Ďalšie pojednávania boli vytýčené na 17. 10. 2005 a 8. 10. 2007.

Navrhovateľ mal za to, že je vo veci riadne zastúpený, o možných problémoch so zastúpením sa navrhovateľ dozvedel až z prípisu súdu, ktorý mu bol doručený 12. 10. 2007, t. j. po takmer 33 mesiacoch po tom, čo právny zástupca navrhovateľa informoval súd o vzniknutej kolízii záujmov.

Navrhovateľ bol od 9. 8. 2004 do 27. 1. 2005 vo väzbe v ÚVV Bratislava a následne od 21. 5. 2007 do 18. 5. 2010 sa navrhovateľ nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody.

Ďalšie pojednávanie bolo vytýčené na 12. 11. 2007. Opätovne došlo k zmene zákonného sudcu.

Dňa 15. 11. 2007 bol navrhovateľ vo veci vypočutý prostredníctvom Okresného súdu Trnava na základe dožiadania Okresného súdu Bratislava I z 18. 10. 2007.

Ďalšie pojednávanie bolo vytýčené na 17. 1. 2008 a došlo k ďalšej zmene zákonného sudcu.

Dňa 10. 1. 2009 oznámil navrhovateľ súdu ukončenie zastupovania zvoleným advokátom, podal návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov a požiadal o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Dňa 25. 8. 2009 požiadal navrhovateľ súd o odstránenie prieťahov v konaní.

O návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov a o žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov bolo právoplatne rozhodnuté Krajským súdom v Bratislave 30. 9. 2010.

Na pojednávaní 11. 4. 2011 Okresný súd Bratislava I rozhodol o návrhu navrhovateľa rozsudkom.

Sťažovateľ sa počas viac ako jedenástich rokov konania zúčastnil každého pojednávania či výsluchu, na ktorý bol riadne predvolaný, pokiaľ sa nenachádzal vo výkone trestu odňatia slobody. Na každé dožiadanie súdu sťažovateľ reagoval v primeranej lehote.“.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na konanie a následne takto rozhodol:

„Okresný súd Bratislava 1 porušil právo Ing. P. Ď. podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dobou rozhodovania o jeho návrhu na ochranu osobnosti z 3. augusta 1999.

Okresný súd Bratislava 1 porušil právo Ing. P. Ď. podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na rozhodnutie o jeho návrhu na ochranu osobnosti z 3. augusta 1999 zákonným sudcom.

Okresný súd Bratislava 1 je povinný zaplatiť Ing. P. Ď. primerané finančné zadostučinenie vo výške 10000,- EUR (slovom desaťtisíc EUR) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd Bratislava 2 porušil právo Ing. P. Ď. podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dobou rozhodovania o jeho návrhu na ochranu osobnosti z 3. augusta 1999.

Okresný súd Bratislava 2 je povinný zaplatiť Ing. P. Ď. primerané finančné zadostučinenie vo výške 2000,- EUR (slovom dvetisíc EUR) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Ing. P. Ď. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia a náhradu trov konania do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú.

Ústavný súd pri posudzovaní sťažnosti sťažovateľa a rozhodovaní o nej vychádzal z týchto zistení:

- vec napadla na okresný súd 1 na základe žalobného návrhu sťažovateľa 3. augusta 1999 a bola jej pridelená sp. zn. 22 C 92/1999,
- okresný súd 1 postúpil vec 17. septembra 1999 miestne príslušnému okresnému súdu 2,
- okresný súd 2 predložil vec Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) 26. októbra 2001 z dôvodu nesúhlasu s postúpením veci; krajský súd rozhodol, že miestne príslušným súdom vo veci sťažovateľa je okresný súd 1,
- v nadväznosti na rozhodnutie krajského súdu bola vec 12. februára 2002 vrátená okresnému súdu 1, kde je vedená pod sp. zn. 22 C 25/2002,
- pojednávania vo veci boli okresným súdom 1 nariadené na 8. december 2004, 17. október 2005, 8. október 2007, 12. november 2007, 17. január 2008,
- krajský súd právoplatne rozhodol o návrhu sťažovateľa na oslobodenie od súdnych poplatkov a o žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu 30. septembra 2010,

- okresný súd 1 rozhodol vo veci rozsudkom z 11. apríla 2011, ktorý bol sťažovateľovi a odporcovi odoslaný 9. mája 2011 (doručenie zatiaľ nie je vykázané).

Je jednoznačne preukázané, že sťažovateľ sa svojou sťažnosťou obrátil na ústavný súd 31. mája 2011, teda v čase, keď už vec bola rozhodnutá na okresnom súde 1 a konanie na okresnom súde 2 neprebiehalo už od 12. februára 2002.

Ústavný súd pri svojom rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa musel zohľadniť predovšetkým tieto skutočnosti a v tejto pozícii posúdiť jeho sťažnosť.

1. K namietanému porušeniu práva sťažovateľa na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu 1 a okresného súdu 2

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádzal ústavný súd zo svojej stabilizovanej judikatúry, podľa ktorej podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie právnej neistoty (III. ÚS 61/98). Zároveň zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu v nadväznosti na takto vymedzený účel označeného práva vyplýva, že ochranu právu na prerokovanie veci v primeranej lehote upravenému v čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poskytuje len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušovaniu práva ešte mohlo dochádzať a nečinnosť orgánu verejnej moci v tom čase ešte mohla trvať (napr. mutatis mutandis II. ÚS 387/06, IV. ÚS 46/07, IV. ÚS 263/08, I. ÚS 28/08).

Zo sťažnosti, ako aj zistenia ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ sa ústavnej ochrany svojho práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní okresného súdu 1 a okresného súdu 2 domáhal až v čase, keď k porušovaniu ním označeného práva už nemohlo dochádzať. Okresný súd 2 konal v jeho veci od 17. septembra 1999, keď mu bola vec sťažovateľa postúpená okresným súdom 1 ako miestne príslušnému súdu, do 12. februára 2002, keď bola predmetná vec

vrátená na konanie a rozhodnutie okresnému súdu 1, ktorý vo veci meritórne rozhodol na pojednávaní konanom 11. apríla 2011 (uvedenú skutočnosť sťažovateľ v sťažnosti sám uviedol), a preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu práva sťažovateľa nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Sťažovateľ v sťažnosti tiež namietal, že okresný súd 1 v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 25/2002 porušil jeho právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že v predmetnej veci došlo opakovane k zmene zákonného sudcu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu zákonným sudcom je sudca (samosudca alebo člen senátu) miestne, vecne a funkčne príslušného súdu, ktorý má vo veci konať podľa rozvrhu práce prijatého v súlade so zákonom (pozri napr. I. ÚS 8/94, II. ÚS 15/96, II. ÚS 43/97, II. ÚS 47/99, III. ÚS 31/01). Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie v senáte (III. ÚS 46/04).

Za zákonného sudcu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je zásadne potrebné považovať toho, kto bol určený na prejednávanie vecí v súlade s rozvrhom práce súdu (m. m. II. ÚS 47/99, II. ÚS 118/02).

Právo osoby „nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi“ nemožno interpretovať až tak extenzívne, aby sa spájalo s osobou jediného sudcu. Účel tohto práva sa splní, keď o práve občana rozhoduje sudca pridelený na výkon funkcie na súd toho stupňa súdnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný rozhodnúť, za predpokladu, že podľa rozvrhu práce

ide o sudcu, ktorý je oprávnený konať a rozhodovať určitý druh súdnej agendy (m. m. II. ÚS 15/96, II. ÚS 87/01).

Sťažovateľ v sťažnosti nenamietal, že zmena zákonného sudcu v uvedenej veci je v rozpore s rozvrhom práce okresného súdu 1 určeným na príslušný kalendárny rok alebo že by v jeho veci rozhodoval zaujatý sudca.

Vzhľadom na už uvedené skutočnosti možno teda konštatovať, že samotná skutočnosť, že v predmetnej veci v súčasnosti koná iný zákonný sudca, ako ten, ktorému bola pôvodne vec pridelená, nepostačuje na vyslovenie záveru o porušení práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto bolo sťažnosť sťažovateľa potrebné aj v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa vrátane posúdenia jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov na konanie pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júna 2011